

Ministerstwo Finansów

Informacja o realizacji ustawy o grach hazardowych w 2016 roku

Warszawa 2017 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
2. STAN PRAWNY	6
3. CHARAKTERYSTYKA RYNKU GIER.....	9
3.1. GRY HAZARDOWE, NA KTÓRYCH URZĄDZANIE KONCESJI LUB ZEZWOLENIA UDZIELA MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW FINANSÓW PUBLICZNYCH	9
3.2. ZEZWOLENIA UDZIELANE PRZEZ DYREKTORÓW IZB CELNYCH I ZGŁOSZENIA DO NACZELNIKÓW URZĘDÓW CELNYCH.....	11
3.3. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE RYNEK GIER HAZARDOWYCH.....	12
3.3.1. LICZBA URZĄDZEŃ DO GIER EKSPLOATOWANYCH W KASYNACH GRY ORAZ SALONACH GIER NA AUTOMATACH.....	14
3.3.2. WYNIKI EKONOMICZNO-FINANSOWE PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE GIER HAZARDOWYCH	14
3.3.3. PRZYCHODY Z GIER HAZARDOWYCH WYKAZANE PRZEZ PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ W TYM ZAKRESIE I ICH STRUKTURA W PODZIALE NA RODZAJE GIER W LATACH 2015- 2016.....	15
4. WPLYWY DO BUDŻETU PAŃSTWA	16
4.1. DOCHODY Z TYTUŁU PODATKU OD GIER	16
4.1.1. PODSTAWA OPODATKOWANIA W PODATKU OD GIER ZA LATA 2015 - 2016	16
4.1.2. PODATEK OD GIER ZA LATA 2015 – 2016	17
4.1.3. STRUKTURA PODATKU OD GIER ZA LATA 2015 - 2016.....	18
4.2. ZALEGŁOŚCI PODATKOWE.....	19
4.3. WPLYWY Z OPŁAT W 2016 ROKU.....	20
4.4. DOPLATY	20
5. NADZÓR I KONTROLA DZIAŁALNOŚCI OKREŚLONEJ USTAWĄ O GRACH HAZARDOWYCH.....	22
5.1. ORGANY UPRAWNIONE DO WYKONYWANIA KONTROLI ORAZ FORMY KONTROLI	22
5.2. PRZEPROWADZONE KONTROLE I ICH WYNIKI W OBSZARZE LEGALNEGO RYNKU GIER HAZARDOWYCH	23
5.2.1. KONTROLE URZĄDZANIA GIER HAZARDOWYCH W 2016 R.....	23

5.2.2.	LICZBA PRZEPROWADZONYCH KONTROLI URZĄDZANIA GIER ORAZ STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI W PODMIOTACH POSIADAJĄCYCH ZEZWOLENIE NA URZĄDZANIE GIER HAZARDOWYCH.....	23
5.2.3.	KONTROLE PODATKOWE WYKONANE PRZEZ SŁUŻBĘ CELNĄ W OBSZARZE GIER HAZARDOWYCH	26
5.3.	PRZEPROWADZONE KONTROLE I ICH WYNIKI W OBSZARZE NIELEGALNEGO RYNKU GIER, TJ. W STOSUNKU DO PODMIOTÓW URZĄDZAJĄCYCH I PROWADZĄCYCH GRY HAZARDOWE BEZ KONCESJI, ZEZWOLENIA LUB ZGŁOSZENIA	26
5.4.	DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ ORGANY SŁUŻBY CELNEJ W ZAKRESIE MONITOROWANIA NARUSZANIA PRZEPISÓW USTAWY O GRACH HAZARDOWYCH W SIECI INTERNET	30
5.5.	PRZESTĘPSTWA SKARBOWE I WYKROCZENIA SKARBOWE PRZECIWKO ORGANIZACJI GIER HAZARDOWYCH.....	31
5.6.	REALIZOWANE DZIAŁANIA SŁUŻBY CELNEJ W ZAKRESIE ZWALCZANIA PRZESTĘPSTW SKARBOWYCH PRZECIWKO ORGANIZACJI GIER HAZARDOWYCH	32
5.7.	STOSOWANIE SANKCJI ADMINISTRACYJNYCH ZA NARUSZENIE PRZEPISÓW USTAWY O GRACH HAZARDOWYCH	37
6.	NAJISTOTNIEJSZE ORZECZNICTWO Z ZAKRESU GIER HAZARDOWYCH	39

1. WSTĘP

Przygotowany dokument stanowi realizację polecenia Prezesa Rady Ministrów, nakładającego na ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązek informowania Rady Ministrów, w cyklach rocznych, o stanie realizacji ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 471, z późn. zm.).

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie danych i informacji o sytuacji na rynku gier hazardowych w Polsce i działaniach państwa, zarówno legislacyjnych, jak i kontrolnych – porządkujących ten rynek, w siódmym roku funkcjonowania ww. ustawy. Materiał zawiera również informacje o realizacji ww. ustawy w kontekście uzyskanych dochodów z tytułu podatku od gier i realizacji założeń budżetowych, analizę zachowań sektora rynku gier hazardowych na tle zmieniających się warunków gospodarczych, legislacyjnych i społecznych.

2. STAN PRAWNY

Zasady funkcjonowania rynku gier hazardowych w Polsce w 2016 r. regulowała ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 471, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o grach hazardowych” oraz przepisy wykonawcze do tej ustawy.

Ustawą z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 88) dokonana została nowelizacja ustawy o grach hazardowych, z datą obowiązywania od 1 kwietnia 2017 r.

Niniejsza *Informacja* odnosi się do stanu prawnego, obowiązującego w 2016 r., a więc przed wspomnianą wyżej nowelizacją ustawy o grach hazardowych.

Zgodnie z ustawą o grach hazardowych, w brzmieniu obowiązującym do 31 marca 2017 r.:

- urządzenie gier na automatach możliwe było wyłącznie w kasynach gry;
- zakazane było urządzenie w kasynach gry pokera, w którym uczestnicy gry grają między sobą, z wyjątkiem urządzania turniejów gry pokera na podstawie udzielonego zezwolenia;
- prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach urządzanych w salonach gier na automatach było możliwe do czasu wygaśnięcia zezwoleń, które zostały udzielone przed dniem wejścia w życie ww. ustawy.

Rok 2016 był siódmym rokiem obowiązywania ustawy o grach hazardowych. W tym też roku zostały ogłoszone następujące regulacje prawne kształtujące ten obszar:

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 stycznia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych (Dz. U. poz. 24). Rozporządzenie wydano z uwagi na zmiany wprowadzone ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. poz. 1916, z późn. zm.).
2. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o grach hazardowych (Dz. U. poz. 471) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych: ustawą z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych (Dz. U. poz. 1201), ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o grach hazardowych (Dz. U. poz. 1639), ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu

publicznym, ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1830), a także zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 17 marca 2016 r.

3. Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 9 maja 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wyznaczenia naczelników urzędów celnych właściwych w sprawach rejestracji i eksploatacji automatów i urzędzeń do gier oraz określenia obszarów ich właściwości miejscowej (Dz. U. poz. 697). Tekst jednolity obejmuje zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 maja 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wyznaczenia naczelników urzędów celnych właściwych w sprawach rejestracji i eksploatacji automatów i urzędzeń do gier oraz określenia obszarów ich właściwości miejscowej (Dz. U. poz. 635).
4. Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie warunków dokonywania zabezpieczeń finansowych w grach hazardowych (Dz. U. poz. 835). Tekst jednolity obejmuje zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 sierpnia 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków dokonywania zabezpieczeń finansowych w grach hazardowych (Dz. U. poz. 1288).

Dodatkowo, jak zostało wspomniane wcześniej, ustawą z dnia 15 grudnia 2016 r. *o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2017 r. poz. 88) dokonana została nowelizacja ustawy o grach hazardowych. W brzmieniu obowiązującym od 1 kwietnia 2017 r. wprowadzone zostały następujące istotne zmiany:

- monopol państwa na urządzenie gier na automatach do gier poza kasynami gry;
- możliwość urządzania gier w sieci Internet przez spółkę wykonującą monopol państwa (z wyjątkiem zakładów wzajemnych i loterii promocyjnych);
- nakaz opracowania i stosowania regulaminu odpowiedzialnej gry przez podmioty urządzające gry hazardowe w sieci Internet;
- utworzenie Rejestru domen służących do oferowania gier hazardowych niezgodnie z ustawą;
- możliwość urządzania turniejów gry w pokera także poza kasynami gry;
- możliwość reklamy zakładów wzajemnych, na urządzenie których zostało udzielone zezwolenie (zgodnie z warunkami określonymi w ustawie);

- podniesienie wysokości kar za urządzenie gier na automatach bez wymaganej koncesji i rozszerzenie katalogu podmiotów podlegających karze pieniężnej za naruszenie przepisów ustawy;
- zakaz posiadania automatów do gier (z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w ustawie);
- likwidacja egzaminów i świadectw zawodowych związanych z nadzorowaniem i prowadzeniem gier hazardowych;
- obowiązki dla dostawców Internetu i dostawców usług płatniczych (z datą obowiązywania od 1 lipca 2017 r.):
  - blokowanie dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen znajdujących się w Rejestrze domen służących do oferowania gier hazardowych niezgodnie z ustawą,
  - zakaz współpracy dla dostawców usług płatniczych z podmiotami organizującymi nielegalne gry hazardowe w Internecie na stronach wpisanych do Rejestru.

3. CHARAKTERYSTYKA RYNKU GIER

3.1. Gry hazardowe, na których urządzenie koncesji lub zezwolenia udziela minister właściwy do spraw finansów publicznych

Poniższa tabela obrazuje stan rynku gier hazardowych w ujęciu ilościowym na koniec 2015 r. oraz 2016 r. w segmencie gier urządzanych w kasynach gry, salonach gier na automatach, punktach przyjmowania zakładów wzajemnych.

Liczba ośrodków gier / punktów, na które zostały udzielone zezwolenia / koncesje oraz liczba obowiązujących zezwoleń / koncesji w latach 2015–2016

Wyszczególnienie	Liczba obowiązujących zezwoleń / koncesji		Liczba funkcjonujących ośrodków / punktów objętych koncesjami / zezwoleniami		Liczba wydanych zezwoleń / koncesji	
	na dzień 31.12.2015 r.	na dzień 31.12.2016 r.	na dzień 31.12.2015 r.	na dzień 31.12.2016 r.	2015 r.	2016 r.
Kasyna gry	49	46	49	46	1	10
Salony gry bingo pieniężne	0	0	0	0	0	0
Punkty przyjmowania zakładów bukmacherskich i totalizatora	27	26	2157	2355	4	5
Zakłady wzajemne przez Internet	5	7	X	X	0	2
Salony gier na automatach	6	0	6	0	X	X

Salony gier na automatach

Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych pozwalała na prowadzenie działalności w zakresie gier urządzanych w salonach gier na automatach zgodnie z brzmieniem ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych, nie przewidywała jednak udzielania nowych oraz przedłużania zezwoleń na prowadzenie działalności w tym zakresie podmiotom komercyjnym. W związku z zakończeniem działalności wszystkich salonów gier na automatach działających na podstawie udzielonych zezwoleń, na dzień 31 grudnia 2016 r. nie obowiązywało już żadne zezwolenie na prowadzenie salonu gier na automatach. Ostatnie zezwolenie na prowadzenie salonu gier na automatach wygasło 7 czerwca 2016 r.

Kasyna gry

W 2016 r. wpłynęło 40 wniosków o wydanie koncesji na prowadzenie kasyna gry, co było związane z opublikowaniem informacji o terminach wygaśnięcia 23 koncesji udzielonych w latach 2010 – 2011.

W związku z faktem, że w przypadku województw: śląskiego, lubelskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, pomorskiego, podkarpackiego, małopolskiego i dolnośląskiego, liczba złożonych wniosków przekraczała liczbę wolnych lokalizacji, ogłoszonych zostało 10 postępowań przetargowych, które nie zostały zakończone wydaniem koncesji w 2016 r.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. minister właściwy do spraw finansów publicznych udzielił 10 koncesji na prowadzenie kasyna gry, z czego 8 koncesji wydanych zostało w trybie bezprzetargowym, a 2 koncesje wydane zostały w wyniku przetargów zakończonych w 2015 r.

Zakłady wzajemne

Na dzień 1 stycznia 2016 r. obowiązywało 27 zezwoleń na urządzenie naziemnych zakładów wzajemnych, wydanych dla 7 podmiotów, obejmujących łącznie 2157 punktów przyjmowania zakładów wzajemnych.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. obowiązywało 26 zezwoleń na urządzenie ww. działalności, wydanych dla 7 podmiotów, obejmujących łącznie 2355 punktów przyjmowania zakładów wzajemnych.

W odniesieniu do już funkcjonujących naziemnych punktów przyjmowania zakładów wzajemnych, na zwiększenie ich liczby w stosunku do 2016 r. miało wpływ udzielenie zezwolenia podmiotowi dotychczas nie prowadzącemu takiej działalności.

Na dzień 1 stycznia 2016 r. obowiązywało 5 zezwoleń na urządzenie zakładów wzajemnych za pośrednictwem sieci Internet, wydanych dla 5 podmiotów.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. obowiązywało 7 zezwoleń na urządzenie ww. działalności za pośrednictwem sieci Internet, wydanych dla 7 podmiotów.

W 2016 r. prowadzonych było 18 postępowań w sprawie wydania zezwolenia na urządzenie zakładów wzajemnych:

- 5 spraw, w sprawie wniosków które wpłynęły w 2016 r. (4 wnioski o udzielenie zezwolenia na urządzenie naziemnych zakładów wzajemnych oraz 1 wniosek

o udzielenie zezwolenia na urządzenie zakładów wzajemnych za pośrednictwem sieci Internet),

- 13 spraw w sprawie wniosków złożonych lub otrzymanych do ponownego rozpatrzenia w poprzednich latach (5 wniosków o udzielenie zezwolenia na urządzenie naziemnych zakładów wzajemnych oraz 8 wniosków o udzielenie zezwolenia na urządzenie zakładów wzajemnych za pośrednictwem sieci Internet).

W 2016 r. minister właściwy do spraw finansów publicznych udzielił łącznie 7 zezwoleń na urządzenie zakładów wzajemnych (w tym 5 zezwoleń na urządzenie zakładów wzajemnych w punktach przyjmowania zakładów oraz 2 zezwolenia na urządzenie ww. działalności za pośrednictwem sieci Internet). W przypadku 7 wniosków postępowanie zostało zakończone wydaniem decyzji odmawiającej zezwolenia lub umarzającej postępowanie. W przypadku 4 wniosków postępowanie nie zostało zakończone wydaniem rozstrzygnięcia do końca 2016 r.

Turnieje gry w pokera

Z uwagi na fakt, że turnieje gry w pokera mogły być urządzone w kasynach gry, minister właściwy do spraw finansów publicznych, jako organ udzielający koncesji na ich prowadzenie, był również organem właściwym do udzielania zezwoleń na urządzenie tego rodzaju turniejów. O uzyskanie zezwolenia w tym zakresie mogły ubiegać się podmioty prowadzące kasyna gry na podstawie udzielonej koncesji. W 2016 r. udzielono łącznie 14 zezwoleń na urządzenie turniejów gry w pokera 3 podmiotom posiadającym koncesje na prowadzenie kasyna gry.

3.2. Zezwolenia udzielane przez dyrektorów izb celnych i zgłoszenia do naczelników urzędów celnych

Na podstawie ustawy o grach hazardowych obowiązkiem uzyskania zezwolenia właściwego dyrektora izby celnej objęte było urządzenie:

- 1) loterii promocyjnych;
- 2) loterii audiotekstowych;
- 3) loterii fantowych;
- 4) gry bingo fantowe.

W 2016 roku dyrektorzy izb celnych:

1) udzieliли łącznie:

- a) 376 zezwoleń na urządzenie loterii promocyjnych dla 202 podmiotów;
- b) 96 zezwoleń na urządzenie loterii audiotekstowych dla 19 podmiotów;
- c) 1 zezwolenie na urządzenie loterii fantowej dla 1 podmiotu;

2) nie udzieliли zezwoleń na gry bingo fantowe.

Na podstawie art. 7 ust. 1a ustawy o grach hazardowych organizacja loterii fantowych lub gier bingo fantowe – w których wartość puli wygranych nie przekraczała kwoty bazowej (dla 2016 r. było to 4 063,75 zł) – była możliwa po dokonaniu zgłoszenia.

Na podstawie art. 7 ust. 1b ustawy o grach hazardowych, który obowiązuje od 19 grudnia 2014 r., loterie fantowe lub gry bingo fantowe – w których wartość puli wygranych przekraczała kwotę bazową oraz nie przekraczała piętnastokrotności tej kwoty – mogły urządzać organizacje pożytku publicznego po dokonaniu ich zgłoszenia.

W roku 2016 naczelnicy urzędów celnych przyjęli 2266 zgłoszeń urządzania loterii fantowych i 7 zgłoszeń gry bingo fantowe.

Porównując liczbę udzielonych zezwoleń w 2015 r. i w 2016 r. odnotowano:

- 1) w zakresie loterii promocyjnych – wzrost liczby udzielonych zezwoleń o 312;
- 2) w zakresie loterii audiotekstowych – wzrost liczby udzielonych zezwoleń o 74;
- 3) w zakresie loterii fantowych - spadek o 4 zezwolenia;
- 4) w zakresie gry bingo fantowe, podobnie jak w 2015 r., nie udzielono zezwoleń.

3.3. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące rynek gier hazardowych

Prezentowane dane zostały opracowane na podstawie informacji dotyczących funkcjonowania podmiotów urządzających i prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych, tj. danych dostępnych w systemie hurtownia danych ARIADNA 2, pochodzących z deklaracji dla podatku od gier w 2016 r. oraz sprawozdań IGH-1 i IGH/1A.

Liczba funkcjonujących podmiotów i ośrodków gier

Liczbę podmiotów i ośrodków gier funkcjonujących w latach 2015 - 2016 przedstawia poniższa tabela.

Liczba funkcjonujących podmiotów i ośrodków gier

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów			Liczba urządzanych: gier liczbowych, loterii audiotekstowych, pieniężnych i promocyjnych oraz liczba: ośrodków gier i punktów przyjmowania zakładów wzajemnych		
	2015	2016	Zmiana 2016/2015 (%)	2015	2016	Zmiana 2016/2015 (%)
Gry liczbowe	1	1	0,0%	8	8	0,0%
Kasyna gry	7	7	0,0%	52	53	2,0%
Salony gier na automatach	12	5	-58%	54	6	-89%
Zakłady wzajemne	8	8	0%	1 995	1 948	-2%
Loterie audiotekstowe	22	16	-27%	112	43	-62%
Loterie pieniężne	1	1	0,0%	75	79	5%
Loterie promocyjne	43	224	420%	64	459	617%

Dane prezentowane w tabeli dotyczą wszystkich podmiotów funkcjonujących w danym okresie sprawozdawczym, nawet jeśli ich działalność rozpoczęła się w trakcie okresu sprawozdawczego lub została zakończona przed upływem okresu sprawozdawczego, tj. przed końcem roku.

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2016 r. w porównaniu do roku 2015 zmniejszyła się zarówno liczba podmiotów organizujących loterie audiotekstowe (spadek o 6) jak i liczba urządzanych loterii o 69.

W stosunku do 2015 r. liczba podmiotów prowadzących kasyna gry i zakłady wzajemne pozostała na tym samym poziomie przy jednoczesnym wzroście ośrodków gier o 1 i spadku o 47 liczby punktów przyjmowania zakładów wzajemnych.

Liczba podmiotów organizujących gry liczbowe i loterie pieniężne pozostała na tym samym poziomie, nastąpił natomiast wzrost liczby urządzanych loterii pieniężnych o 4.

W 2016 r. w porównaniu do roku 2015:

- 1) **zmniejszyła** się liczba podmiotów prowadzących salony gier na automatach o 7, przy spadku liczby salonów o 48 (ostatnie zezwolenie na prowadzenie salonu gier na automatach wygasło 7 czerwca 2016 r.)
- 2) **znacząco wzrosła** liczba podmiotów urządzających loterie promocyjne o 181 oraz urządzanych loterii o 395.

3.3.1. Liczba urządzeń do gier eksploatowanych w kasynach gry oraz salonach gier na automatach

Liczbę urządzeń do gier eksploatowanych w kasynach gry oraz salonach gier na automatach w latach 2015 - 2016 przedstawia poniższa tabela.

Liczba urządzeń do gier eksploatowanych w kasynach gry oraz salonach gier na automatach

Rodzaje urządzeń	Liczba urządzeń do gier (średnio w okresie)			
	W kasynach gry		W salonach gier na automatach	
	2015	2016	2015	2016
Stoły do gier cylindrycznych	146	156	X	X
Stoły do gry w karty	218	228		
Stoły do gry w kości	0	1		
Automaty do gier	2 721	2 920	1 178	92

3.3.2. Wyniki ekonomiczno-finansowe podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych

Wyniki ekonomiczno - finansowe podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych w latach 2015 - 2016 przedstawia poniższa tabela.

Wyniki ekonomiczno - finansowe podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych w latach 2015 - 2016

Wyszczególnienie	2015	2016	Zmiana 2016/2015 (%)
	(w tys. zł)		
Przychody z gier	10 132 432	10 564 410*	+4,3%
Wygrane uczestników gier	6 968 971	7 320 075*	+5%
Podatek należny od gier	1 330 682	1 406 925**	+5,7%
Dopłaty wynikające z art. 80 ustawy	961 204**	986 050**	+2,6%

*Źródło: sprawozdania IGH

**Źródło: dane budżetowe

3.3.3. Przychody z gier hazardowych wykazane przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie i ich struktura w podziale na rodzaje gier w latach 2015 - 2016

Przychody z gier hazardowych wykazane przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie i ich struktura w podziale na rodzaje gier w latach 2015-2016 przedstawia poniższa tabela.

Przychody z gier hazardowych wykazane przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie i ich struktura w podziale na rodzaje gier

Wyszczególnienie	2015		2016		Zmiana przychodów 2016/2015 (%)
	Przychody (w tys. zł)	Struktura (%)	Przychody (w tys. zł)	Struktura (%)	Struktura (%)
Gry liczbowe	3 504 366	34,6%	3 604 431	34,1%	2,9%
Kasyna gry	3 782 101	37,3%	4 265 460	40,4%	12,8%
Salony gier na automatach	701 273	6,9%	38 509	0,4%	-94,5%
Zakłady wzajemne	1 295 825	12,8%	1 660 169	15,7%	28,1%
Loterie audioteksowe	35 886	0,4%	23 938	0,2%	-33,3%
Loterie pieniężne	812 981	8,0%	971 903	9,2%	19,5%
Razem	10 132 432	100%	10 564 410	100%	4,3%

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2016 r., w porównaniu do 2015 r., nastąpił wzrost przychodów z gier w kasynach gry (wzrost o 483 359 tys. zł, tj. 12,8 %), zakładów wzajemnych (wzrost o 364 344 tys. zł, tj. o 28,1 %), gier liczbowych (wzrost o 100 065 tys. zł, tj. o 2,9 %), urządzanych loterii pieniężnych (wzrost o 158 922 tys. zł, tj. o 19,5%).

W pozostałych grach, tj. loteriach audiotekstowych i w salonach gier na automatach nastąpił znaczny spadek przychodów w analizowanym okresie.

4. WPLYWY DO BUDŻETU PAŃSTWA

4.1. Dochody z tytułu podatku od gier

Dochody budżetu państwa z podatku od gier w 2016 r. prognozowane były w wysokości 1 383 000 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 1 406 925 tys. zł, co oznacza, że w stosunku do prognozy były wyższe o 23 925 tys. zł tj. o 1,7 %. W porównaniu z 2015 r. wpływy te były wyższe o 69 800 tys. zł, tj. o 5,2 %.

Zakres i szczegółowość danych dotyczących dochodów budżetu państwa z tytułu podatku od gier wynika z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Zgodnie z wyżej przywołaną regulacją dochody z podatku od gier wykazywane są w klasyfikacji budżetowej w Dziale 756, rozdział 75614 - wpływy z gier.

Tak więc, dochody z podatku od gier z tytułu poszczególnych gier i zakładów wzajemnych nie są wykazywane w budżecie państwa jako odrębna pozycja.

Niemniej jednak możliwe jest, na podstawie składanych przez podatników deklaracji, określenie wielkości deklarowanych poszczególnych kwot podatku z ww. tytułu oraz kwot podstaw opodatkowania tym podatkiem.

4.1.1. Podstawa opodatkowania w podatku od gier za lata 2015 - 2016

Wielkość kwot podstaw opodatkowania dla poszczególnych rodzajów gier hazardowych w latach 2015 - 2016 przedstawia poniższa tabela.

Wielkość kwot podstaw opodatkowania dla poszczególnych rodzajów gier hazardowych

Wyszczególnienie	Podstawa opodatkowania (w tys. zł)		
	2015	2016	Zmiana 2016/2015
			%
Gry liczbowe	3 504 366	3 604 431	+2,9%
Kasyna gry	602 170	674 525	+12%
Salony gier na automatach	89 288	5 445	-94%
Zakłady wzajemne	1 295 583	1 660 829	+28,19%
Loterie audioteksowe	42 561	35 431	-16,75%
Loterie pieniężne	812 981	971 858	+19,54%
Razem	6 346 949	6 952 519	+9,54%

Z obserwacji kształtowania się kwot podstaw opodatkowania w latach 2015 - 2016 można zauważyć następujące tendencje:

1. Podstawy opodatkowania gier: w kasynach gry oraz z: loterii pieniężnych, zakładów wzajemnych oraz gier liczbowych utrzymywały tendencję wzrostową. W 2016 r. (w porównaniu do roku 2015) wzrosła podstawa opodatkowania:
  - zakładów wzajemnych o 365 246 tys. zł, tj. o 28,19 %;
  - gier liczbowych o 100 065 tys. zł, tj. o 2,9 %;
  - loterii pieniężnych o 158 877 tys. zł, tj. o 19,54 %;
  - gier w kasynach gry o 72 355 tys. zł, tj. o 12 %.
2. Spadki podstaw opodatkowania miały miejsce w przypadku salonów gier na automatach i loterii audioteksowych, które w 2015 r. - w stosunku do roku poprzedniego - obniżyły się odpowiednio o 83 843 tys. zł, tj. o 94 % oraz o 7 130 tys. zł, tj. o 16,75 %.

4.1.2. Podatek od gier za lata 2015 – 2016

Kwoty podatku deklarowanego przez podatników dla poszczególnych rodzajów gier hazardowych w latach 2015 – 2016 przedstawia poniższa tabela.

Kwoty podatku dla poszczególnych rodzajów gier hazardowych

Wyszczególnienie	Podatek od gier (w tys. zł) (należny - deklarowany przez podatników)		
	2015	2016	Zmiana 2016/2015 (%)
Gry liczbowe	700 873	720 886	+2,86%
Kasyna gry	301 837	339 096	+12,34%
Salony gier na automatach	44 775	2 724	-93,92%
Zakłady wzajemne	153 028	196 597	+28,5%
Loterie audiotekstowe	8 205	8 858	+8%
Loterie pieniężne	121 964	145 779	+19,53%
Razem	1 330 682	1 413 940	+6,26%

Szacunkowe kwoty należne (deklarowane przez podatników) z tytułu podatku od gier w 2016 r. wyniosły 1 413 940 tys. zł i były wyższe o 83 258 tys. zł, tj. o 6,26 % od kwot deklarowanych w 2015 r.

Największy wpływ na uzyskany podatek od gier w 2016 r. miała rosnąca dynamika w stosunku do roku 2015 kwot zadeklarowanych w następujących segmentach gier:

- zakładów wzajemnych – wzrost o 43 569 tys. zł, tj. o 28,5 %,
- gier w kasynach gry – wzrost o 37 259 tys. zł, tj. o 12,34 %,
- loterii pieniężnych – wzrost o 23 815 tys. zł, tj. o 19,53 %,
- gier liczbowych – wzrost o 20 013 tys. zł, tj. o 2,86 %.

Spadek deklarowanego podatku od gier w roku 2016 nastąpił z tytułu gier na automatach w salonach gier – spadek o 42 051 tys. zł, tj. o 93,92%.

Spadki te były konsekwencją rozwiązań przyjętych na gruncie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych odnośnie do działalności w zakresie gier na automatach. Z dostępnych danych wynika, iż w 2016 r., w porównaniu do 2015 r., nastąpiło dalsze znaczne zmniejszenie liczby salonów gier na automatach (ostatnie zezwolenie wygasło 7 czerwca 2016 r.), co przełożyło się na zmniejszenie wpływów z tytułu podatku od gier w porównaniu do roku poprzedniego.

4.1.3. Struktura podatku od gier za lata 2015 - 2016

Strukturę podatku dla poszczególnych rodzajów gier hazardowych w latach 2015 - 2016 przedstawia poniższa tabela.

Struktura podatku od gier za lata 2015 – 2016

Wyszczególnienie	Struktura podatku od gier (%)	
	2015	2016
Gry liczbowe	52,7%	51%
Kasyna gry	22,7%	24%
Salony gier na automatach	3,3%	0,2%
Zakłady wzajemne	11,5%	13,9%
Loterie audioteksowe	0,6%	0,6%
Loterie pieniężne	9,2%	10,3%
Razem	100%	100%

Z analizy struktury zadeklarowanego w 2016 roku podatku od gier wynika, że w porównaniu do 2015 roku - nastąpiło zwiększenie jego udziału w łącznych kwotach zadeklarowanego podatku od gier z następujących segmentów rynku gier hazardowych:

- 1) zakładów wzajemnych o 2,4 pkt proc.;
- 2) kasyn gry o 1,3 pkt proc.;
- 3) loterii pieniężnych o 1,1 pkt proc.

Jednocześnie, w pozostałych segmentach nastąpił spadek udziału w łącznych kwotach zadeklarowanego podatku od gier. Najwyższy spadek został odnotowany w salonach gier na automatach z 3,3% do 0,2%, tj. o 3,1 pkt proc., natomiast w grach liczbowych – spadek z 52,7% do 51%, tj. o 1,7 pkt proc. Z kolei, loterie audioteksowe w zakresie struktury podatku pozostały na tym samym poziomie.

4.2. Zaległości podatkowe

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w izbach celnych zostały wykazane zaległości podatkowe w wysokości 78 857 tys. zł, co oznacza, że w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zwiększyły się o 5 467 tys. zł, tj. o 7,4 %.

Zgodnie z art. 63 ustawy o grach hazardowych w celu zabezpieczenia zobowiązań podatkowych w podatku od gier podmiot organizujący gry zobowiązany był złożyć zabezpieczenie finansowe w wysokości:

1. 1 200 000 zł - w przypadku prowadzenia kasyna gry;
2. 600 000 zł - w przypadku prowadzenia salonu gry bingo pieniężne;
3. 40 000 zł - w przypadku prowadzenia punktu przyjmowania zakładów wzajemnych;

4. 480 000 zł - w przypadku urządzania zakładów wzajemnych przez sieć Internet.

W sytuacji, gdy określona lub zadeklarowana kwota podatku od gier nie została zapłacona w terminie, należność ta podlegała zaspokojeniu ze złożonego zabezpieczenia. W 2016 r. liczba tytułów wykonawczych do załatwienia z tytułu podatku od gier wynosiła 111, załatwionych zostało 33 tytułów wykonawczych, tj. 29,7 %. Kwota objęta tytułami wykonawczymi wynosiła 10 144 tys. zł, z tego wyegzekwowano zaległości podatkowe w kwocie 758 tys. zł, tj. 7,5 %.

Stan zaległości z tytułu podatku od gier

Wyszczególnienie	(w tys. zł)	
	Na dzień 31.12.2015	Na dzień 31.12.2016
Kwota zaległości w izbach skarbowych	8 107	7 041
Kwota zaległości w izbach celnych	73 390	78 857
Razem	81 497	85 898

4.3. Wpływy z opłat w 2016 roku

Podmioty urządzające gry hazardowe, zgodnie z obowiązującą w 2016 r. ustawą o grach hazardowych, uiszczają opłatę:

- 1) za udzielenie koncesji oraz udzielenie zezwoleń,
- 2) egzaminacyjną (w 2016 r. odbyły się 32 egzaminy, w 2015 r. - 46 egzaminów),
- 3) za wydanie świadectwa zawodowego albo uznanie za równoważne z nim świadectwa wydanego przez wyspecjalizowaną organizację prowadzącą szkolenia w zakresie gier hazardowych (w 2016 r. wydanych zostało 729 świadectw zawodowych, w 2015 r. - 1 047 świadectw).

Na rachunki Ministerstwa Finansów z tytułu opłat za udzielenie koncesji, opłaty egzaminacyjnej oraz opłat za wydanie świadectwa zawodowego w roku 2016 wpłynęła kwota 16 806 tys. zł, tj. o 8 699 tys. zł więcej w porównaniu do 2015 r.

4.4. Dopłaty

Na podstawie przepisu art. 80 ust. 1 ustawy o grach hazardowych w grach objętych monopolem państwa ustanowione zostały dopłaty w wysokości:

- 1) 25% stawki, ceny losu lub innego dowodu udziału w grze – w grach liczbowych;
- 2) 10% stawki, ceny losu lub innego dowodu udziału w grze – w loteriach pieniężnych i grze telebingo.

Zgodnie z przepisami regulującymi obszar gier hazardowych dopłaty były wpłacane na rachunek Izby Celnej w Krakowie, a następnie przekazywane:

- 1) w 77% na Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, którego dysponentem był minister właściwy do spraw kultury fizycznej;
- 2) w 20% na Fundusz Promocji Kultury, którego dysponentem był minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 3) w 3% na Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych, którego dysponentem był minister właściwy do spraw zdrowia.

Kwoty przekazane w 2016 r. na poszczególne fundusze z tytułu dopłat przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł)		
	2015	2016	Różnica 2016 – 2015
Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	740 127	759 696	19 569
Fundusz Promocji Kultury	192 241	197 324	5 083
Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	28 836	29 030	194
RAZEM	961 204	986 050	24 846

Źródło: dane budżetowe

W 2016 r., w porównaniu do 2015 r., wysokość dopłat wzrosła o 24 846 tys. zł, tj. o 2,6 %.

5. NADZÓR I KONTROLA DZIAŁALNOŚCI OKREŚLONEJ USTAWĄ O GRACH HAZARDOWYCH

5.1. Organy uprawnione do wykonywania kontroli oraz formy kontroli

Podstawę prowadzenia kontroli rynku gier hazardowych w 2016 r. stanowiła ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799, z późn. zm.). Do zadań Służby Celnej należała kontrola urządzania i prowadzenia gier hazardowych, zgodności tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem, kontrola wywiązywania się z obowiązków w zakresie podatku od gier i dopłat, a także rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych przeciwko organizacji gier hazardowych, w tym zwalczanie nielegalnego urządzania gier hazardowych oraz ściganie ich sprawców.

Organami uprawnionymi do wykonywania wymienionych zadań byli naczelnicy urzędów celnych oraz dyrektorzy izb celnych. Uprawnienia kontrolne w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od gier posiadały także organy kontroli skarbowej.

Kontrole obszaru gier hazardowych obejmowały:

- przestrzeganie przepisów regulujących urządzanie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie o grach hazardowych, oraz zgodność tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem;
- prawidłowość i terminowość wpłat podatku od gier; kontrole te wykonywane były na zasadach określonych w rozdziale 3 ustawy o Służbie Celnej, przez naczelników urzędów celnych;
- wywiązywanie się podmiotów z obowiązków w zakresie podatku od gier oraz dopłat; kontrole podatku od gier hazardowych i dopłat prowadzone były na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.).

Ponadto, w celu ochrony interesów i praw majątkowych Skarbu Państwa oraz zapewnienia skuteczności wykonywania zobowiązań podatkowych i innych należności stanowiących dochód budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych, przeprowadzane były kontrole skarbowe na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 720, z późn. zm.).

5.2. Przeprowadzone kontrole i ich wyniki w obszarze legalnego rynku gier hazardowych

5.2.1. Kontrole urządzania gier hazardowych w 2016 r.

Ogółem w 2016 r. Służba Celna przeprowadziła 307 kontroli urządzania gier hazardowych, tj. o 123 kontrole mniej niż w 2015 r. Mniejsza liczba kontroli była skutkiem wygaśnięcia wszystkich zezwoleń na urządzenie gier w salonach gier na automatach. Jednocześnie, wyniki analizy ryzyka umożliwiły ograniczenie liczby kontroli nieefektywnych.

5.2.2. Liczba przeprowadzonych kontroli urządzania gier oraz stwierdzonych nieprawidłowości w podmiotach posiadających zezwolenie na urządzenie gier hazardowych

Liczbę przeprowadzonych przez Służbę Celną kontroli urządzania poszczególnych rodzajów gier w obszarach legalnego oraz nielegalnego rynku gier hazardowych przedstawia poniższa tabela.

Rodzaje gier hazardowych	Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba kontroli w trakcie których stwierdzono nieprawidłowości
	2015	2016	2016
Gry na ANW (punkty gier)	63	0	0
Gry w salonach gier na automatach	32	3	0
Gry w kasynach gry	87	76	6
Zakłady wzajemne	135	74	19
Gry liczbowe (kolektury)	14	18	5
Loterie (fantowe, promocyjne, audioteksowe)	85	118	55
Loterie pieniężne	14	18	0
OGÓLEM	430	307	85

W wyniku 85 kontroli urządzania gier hazardowych przeprowadzonych w 2016 r. przez Służbę Celną ujawniono różnego rodzaju nieprawidłowości, co w rezultacie wskazuje, że skuteczność tych kontroli wyniosła 27,7%.

Kasyna gry

Uwzględniając formalny charakter nieprawidłowości stwierdzanych w kasynach gry w 2015 r. i brak ich wpływu na należności budżetu państwa, w 2016 r. ograniczono liczbę kontroli przeprowadzanych w tych ośrodkach gier o 12,6%. W 2016 r. funkcjonowały 53 kasyna gry, natomiast organy Służby Celnej przeprowadziły 76 kontroli (w 2015 r. funkcjonowały 52 kasyna gry, organy Służby Celnej przeprowadziły 87 kontroli).

W trakcie 6 przeprowadzonych kontroli urządzania gier hazardowych, ujawniono nieprawidłowości, które polegały m.in. na:

- naruszeniu zakazu reklamy gier hazardowych;
- nieprawidłowym ustaleniu podstawy opodatkowania w urządzanym turnieju gry w pokera;
- nieprawidłowym terminie złożenia deklaracji dla podatku od gier.

Zakłady wzajemne - punkty przyjmowania zakładów wzajemnych

W 2016 r. kontroli Służby Celnej podlegało ponad 1.600 punktów przyjmowania zakładów wzajemnych. Podczas przeprowadzonych 74 kontroli, nieprawidłowości ujawniono w przypadku 19 kontroli. Nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- niedozwolonej reklamy zakładów wzajemnych;
- nie wpisania zaświadczenia o uzyskanej wygranej do ewidencji zaświadczeń;
- braku zgody krajowego organizatora sportowego współzawodnictwa na wykorzystanie wyników zdarzeń;
- braku druków zaświadczeń o uzyskanej wygranej oraz ewidencji zaświadczeń;
- urządzania w punktach przyjmowania zakładów wzajemnych gier na automatach do gier;
- braku w punkcie przyjmowania zakładów wzajemnych informacji o zakazie gry dla osób poniżej 18 lat;
- braku w punkcie przyjmowania zakładów wzajemnych regulaminu zakładów wzajemnych.

Loterie promocyjne i audioteksowe

W 2016 r. przeprowadzono 79 kontroli urządzania loterii promocyjnych i audioteksowych. W przypadku 43 kontroli stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości, które w szczególności dotyczyły:

- niezarejestrowania urządzenia losującego przez właściwego naczelnika urzędu celnego;
- braku ewidencji wydanych zaświadczeń;
- braku ewidencji wypłaconych wygranych pow. 20.000 zł;
- braku zezwolenia na urządzenie loterii.

Gry liczbowe - kolektury i oddziały gier liczbowych

W 2016 r. przeprowadzono 18 kontroli w oddziałach i kolekturach gier liczbowych. W trakcie 5 kontroli ujawniono nieprawidłowość polegającą na braku informacji o zakazie uczestnictwa w grze osób poniżej 18 roku życia.

Loterie fantowe

W 2016 r. przeprowadzono 39 kontroli loterii fantowych. Wyniki 12 kontroli wykazały różnego rodzaju nieprawidłowości. Nieprawidłowości dotyczyły:

- nierozliczenia loterii w określonym terminie;
- braku zgłoszenia niszczenia losów;
- przekazania części dochodu ze sprzedaży losów na zakup nagrody głównej;
- braku druków zaświadczeń o uzyskanej wygranej oraz ewidencji zaświadczeń;
- braku zezwolenia na urządzenie loterii.

Loterie pieniężne

W 2016 r. przeprowadzono 18 kontroli w kolekturach oferujących loterie pieniężne, nie stwierdzając nieprawidłowości.

Salony gier na automatach

W 3 kontrolach przeprowadzonych w 2016 r. w salonach gier na automatach nie ujawniono nieprawidłowości.

5.2.3. Kontrole podatkowe wykonane przez Służbę Celną w obszarze gier hazardowych

Kontrole podatkowe

Naczelnicy urzędów celnych przeprowadzili w 2016 r. 5 kontroli podatkowych w obszarze gier hazardowych. W wyniku 1 kontroli podatkowej ujawniono uszczuplenia wpływów do budżetu państwa z tytułu podatku od gier w wysokości 18 274 zł. Nieprawidłowość dotyczyła błędnego obliczenia podatku z tytułu urządzania pokera rozgrywanego w formie turnieju gry w pokera.

Kontrole prawidłowości i terminowości wpłat podatku od gier

W 2016 r. naczelnicy urzędów celnych przeprowadzili 3 kontrole pod kątem prawidłowości i terminowości wpłat podatku od gier, o których mowa w art. 30 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie ujawniono nieprawidłowości.

5.3. Przeprowadzone kontrole i ich wyniki w obszarze nielegalnego rynku gier, tj. w stosunku do podmiotów urządzających i prowadzących gry hazardowe bez koncesji, zezwolenia lub zgłoszenia

W 2016 r. Służba Celna kontynuowała działania mające na celu zwalczanie przestępstw skarbowych polegających na nielegalnym urządzaniu gier.

W wyniku przeprowadzonych działań kontrolnych, Służba Celna wykryła następujące nieprawidłowości:

- urządzanie 38 loterii promocyjnych bez wymaganego zezwolenia;
- urządzanie 3 loterii audiotekstowych bez wymaganego zezwolenia;
- urządzanie 4 loterii fantowych bez wymaganego zezwolenia.

W 2016 r. Służba Celna prowadziła intensywne kontrole rynku w zakresie urządzania gier na automatach bez wymaganego zezwolenia. W 2016 r. zajęto 26.231 takich automatów. Liczba ta jest skutkiem utrzymania poziomu efektywności kontroli opartych na analizie ryzyka oraz intensywnego zwalczania nielegalnej działalności pojawiającej się w miejscach, w których dotychczas funkcjonowały automaty zarejestrowane jako automaty o niskich wygranych.

W sferze nielegalnej działalności kontynuowano działania w obszarze nielegalnego urządzania gier na automatach, tj. urządzanie nielegalnych gier z wykorzystaniem mediów

elektronicznych, na symulatorach gier zręcznościowych oraz urządzenie gier bez zezwolenia na tradycyjnych (klasycznych) automatach.

Liczbę urządzeń zatrzymanych do postępowań w sprawach karnych skarbowych przedstawia poniższa tabela

Rodzaj urządzeń	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ANW eksploatowane bez zezwolenia	-	1.180	1.030	70	60	169	13.864	29.855	24.699
Tradycyjne automaty	564	568	1.074	631	459	2.554			
Symulatory	-	-	87	1.856	2.474	1.574			
Terminale internetowe	-	-	102	672	288	1.649	393	393	1.532
RAZEM	564	1.748	2.293	3.229	3.281	5.946	14.257	30.248	26.231

Terminale internetowe

Pierwszym obszarem nielegalnego urządzania gier na automatach jest urządzenie nielegalnych gier z wykorzystaniem mediów elektronicznych. W trakcie kontroli miejsc, w których nielegalnie urządzone były wspomniane gry, Służba Celna w 2016 r. zabezpieczyła 1.532 takie automaty.

Urządzenia te, za pośrednictwem łączy sieci internetowej, umożliwiały graczom rozgrywanie gier hazardowych, analogicznych jak na automatach w rozumieniu ustawy o grach hazardowych. W toku prowadzenia nielegalnych gier z wykorzystaniem terminali internetowych opłata za grę dokonywana jest w lokalu, w którym znajduje się terminal internetowy, poprzez czytnik banknotów lub wrzutnik monet w samym urządzeniu lub u osoby obsługującej lokal, która dysponując drugim komputerem podłączonym do sieci internetowej, wypłaca stawkę za grę odpowiadającą kwocie jaką w gotówce przekazał jej gracz. Obsługa realizuje też wypłaty nagród za wygrane na urządzeniu punkty. Urządzenia takie wstawiane są zazwyczaj do lokali mających uchodzić za kawiarenki internetowe, jak też do miejsc, w których uprzednio funkcjonowały zlikwidowane punkty gier.

W 2016 r. coraz popularniejsze było zjawisko polegające na wprowadzaniu do eksploatacji urządzeń typu „Quiz wiedzy”. Zidentyfikowane zjawisko polegało na kierowaniu do naczelników urzędów celnych informacji o planowanym rozpoczęciu urządzania gier konkursowych na urządzeniach typu Quiz wiedzy. Oferty w tym zakresie kierowane były

także do szerokiego grona odbiorców, w tym m.in. właścicieli stacji paliw. Oferty promowały produkt w postaci urządzeń Quiz wiedzy, sugerując przy tym niehazardowy charakter gier (brak elementu losowego w oprogramowaniu danego urządzenia).

W dniu 29 listopada 2016 r. Ministerstwo Finansów wydało pierwsze rozstrzygnięcie w zakresie charakteru gier urządzanych na urządzeniach typu Quizomat, uznając że są to gry na automatach do gier. Dodatkowo, na stronie Ministerstwa Finansów w dniu 14 września 2016 r. opublikowano komunikat odnośnie pojawienia się na rynku terminali (kiosków internetowych) typu CSANI i tzw. „Quizomatów”, natomiast w dniu 26 maja 2017 r. opublikowany został komunikat przypominający definicję gier na automatach według ustawy o grach hazardowych oraz co oznacza losowość w grach hazardowych.

Pierwsze informacje odnośnie CSANI zostały zamieszczone w *Informacji o realizacji ustawy o grach hazardowych w 2014 r.*, a w dniu 28 października 2014 r. Ministerstwo Finansów wydało rozstrzygnięcie, w którym orzeczono, że gry na urządzeniach typu CSANI są grami na automatach w rozumieniu przepisów ustawy o grach hazardowych. Wyrokiem z 8 lutego 2017 r. Sygn. akt II GSK 5293/16 Naczelny Sąd Administracyjny przesądził, że na urządzeniach Money Transfer Kiosk na platformie CSANI grający nie dokonywali transakcji nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, opcji walutowych, lecz rozgrywali gry hazardowe, które to urządzenie umożliwiało.

Symulatory gier zręcznościowych

Drugim obszarem nielegalnego urządzania gier na automatach było urządzanie nielegalnych gier z wykorzystaniem symulatorów gier zręcznościowych. Są to automaty do gier hazardowych, w których wypłaty są realizowane poza urządzeniem np. przez obsługę lokalu, barmana. Urządzający i prowadzący gry hazardowe na symulatorach zręcznościowych, dla upozorowania legalności ich działania, zamieszczali na urządzeniu informacje, że symulator służy wyłącznie do zabawy i nie realizuje wygranych. Ponadto, instalowane były w urządzeniach inne elementy mające pozorować legalność ich działania, np. ogranicznik czasowy czy elementy zręcznościowe.

Tradycyjne (klasyczne) automaty do gier

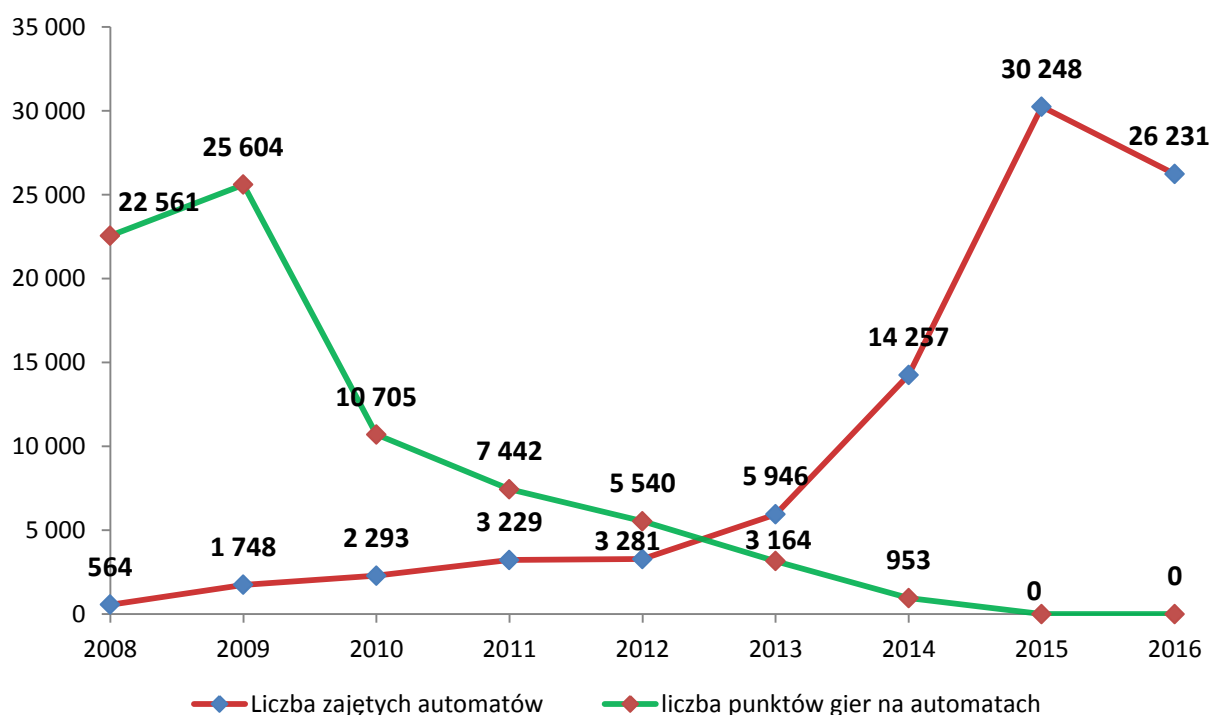
Trzecim obszarem nielegalnego urządzania gier na automatach było urządzanie takich gier z wykorzystaniem tradycyjnych (klasycznych) automatów do gier, na których możliwa była gra o wygrane pieniężne lub rzeczowe (wypłaty wygranej dokonuje automat).

W trakcie kontroli miejsc, w których nielegalnie urządzone były gry na symulatorach i klasycznych automatach do gier, Służba Celna zabezpieczyła w 2016 r. 26.231 automatów do gier.

Utrzymującą się wysoka liczba ujawnionych w 2016 r. przypadków urządzania gier na automatach bez zezwolenia i zajętych w związku z tym procederem automatów, spowodowana była wygaśnięciem w 2016 r. ostatnich zezwoleń na prowadzenie salonów gier na automatach oraz wyższą skutecznością działań kontrolnych prowadzonych przez Służbę Celną.

Liczba eliminowanych przez Służbę Celną urządzeń, na których urządzone były nielegalne gry, pomimo, że była niższa niż w 2015 r., to nadal pozostała na wysokim poziomie, w szczególności w porównaniu do liczby automatów do gier zatrzymanych w latach 2008 - 2014.

W większości były to automaty działające uprzednio jako automaty o niskich wygranych, które po niewielkich przeróbkach wprowadzono na rynek jako automaty do gier wykorzystywane w grach urządzone nielegalnie. Poniższy wykres przedstawia występującą na przestrzeni ostatnich lat zależność pomiędzy zmniejszającą się liczbą funkcjonujących punktów gier na automatach o niskich wygranych, a wzrastającą liczbą zatrzymanych w tym okresie automatów, na których urządzano gry bez zezwolenia.

5.4. Działania realizowane przez organy Służby Celnej w zakresie monitorowania naruszania przepisów ustawy o grach hazardowych w sieci Internet

Działania Służby Celnej w zakresie naruszania przepisów ustawy o grach hazardowych w sieci Internet, skoncentrowane były na identyfikacji i zwalczaniu nielegalnej reklamy i promocji gier hazardowych oraz uczestnictwa polskich graczy w nielegalnych grach hazardowych, w tym zmierzały do ograniczenia występowania naruszeń przepisów prawa.

Reklama i promocja gier hazardowych w sieci Internet

Ogólne zasady odpowiedzialności podmiotów świadczących usługi internetowe zostały określone w dyrektywie 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (Dz. Urz. WE L 178 z 17.07.2000, str. 1) . W oparciu o powyższe zasady ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2017 r. poz. 1219) wyróżnia rodzaje podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną, w tym świadczących usługę hostingu, tzw. hostingodawców udostępniających miejsca na serwerach w celu umieszczenia na nich danych usługobiorcy. Ustawa przy tym wprost stanowi, że ten, kto udostępniając zasoby systemu teleinformatycznego w celu przechowywania danych przez usługobiorcę nie wie o bezprawnym charakterze danych lub związanej z nimi działalności, nie ponosi odpowiedzialności za przechowywane dane, o ile w razie otrzymania urzędowego zawiadomienia lub uzyskania wiarygodnej wiadomości o bezprawnym charakterze danych lub związanej z nimi działalności niezwłocznie uniemożliwi dostęp do tych danych (art. 14 ust. 1 ww. ustawy).

Służba Celna prowadziła również bieżące czynności analityczne w zakresie informacji znajdujących się w sieci Internet. W wyniku systematycznego przeglądu sieci Internet zidentyfikowano 228 domen internetowych, w przypadku których usługę hostingu danej strony internetowej świadczyły polskie podmioty. W 228 domenach zidentyfikowano 290 adresów URL (adres URL - tekst wpisany do przeglądarki w celu otworzenia zawartości danego serwisu internetowego), pod którymi zawarte były treści naruszające art. 29 ust. 1 i 2 ustawy o grach hazardowych.

W 2016 r. Służba Celna doprowadziła do usunięcia lub uniemożliwienia dostępu do niedozwolonych treści hazardowych w przypadku wszystkich 212 domen internetowych.

W 2016 r. wszczęto 162 postępowania karne skarbowe, z których 64 zostały zakończone ukaraniem sprawców na łączną kwotę grzywien ponad 98 tys. zł, natomiast 8 spraw zakończono aktem oskarżenia na łączną kwotę zasądzonych grzywien ponad 12 tys. zł.

Działania podejmowane przeciwko graczom biorącym udział w nielegalnych grach hazardowych w sieci Internet

W stosunku do osób, które brały udział w zagranicznych grach hazardowych w 2016 r. wszczęto 56 postępowania, w 252 sprawach przedstawiono zarzuty podejrzanym. Sądy wydały wyroki skazujące w 358 sprawach na łączną kwotę 625.967 zł. Ponadto, w 82 sprawach sądy wydały wyroki w trybie dobrowolnego poddania się odpowiedzialności na łączną kwotę grzywien 175.309 zł.

5.5. Przepięstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych

Przepięstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych zostały określone w rozdziale 9 Dział II Tytuł I (część szczególna) ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2016 r. poz. 2137, z późn. zm.). Organami uprawnionymi do prowadzenia postępowania w tych sprawach w 2016 r. były urzędy celne.

Liczbę postępowania w sprawach o przepięstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych, prowadzonych przez Służbę Celną w 2015 r. i w 2016 r. przedstawia poniższa tabela

Przepięstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe w zakresie:	Postępowania przygotowawcze		Postępowania mandatowe	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
Gier na automatach oraz zakładów wzajemnych	19.215	8.747	101	11
Loterii fantowych, gier bingo fantowe, loterii promocyjnych oraz loterii audioteksowych	44	85	1	0
Reklamy i promocji gier hazardowych oraz informowania o sponsorowaniu	193	95	21	9
Pozostałych naruszeń przepisów regulujących organizowanie gier hazardowych	63	62	0	6
Ogółem	19.515	8.989	123	26
Łączna kwota kar grzywien w zakończonych postępowaniach /w tys. zł/	1.517.424	1.667.089	117.350	22.500

Liczba prowadzonych przez urzędy celne postępowań przygotowawczych w sprawach karnych skarbowych przeciwko organizacji gier hazardowych w 2016 r. zmniejszyła się w porównaniu z 2015 r. o prawie 54%. Natomiast liczba spraw, w których nałożono kary grzywny w drodze postępowania mandatowego zmniejszyła się prawie o 79%.

Wobec sprawców przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych w 2016 r. sądy orzekły kary grzywnien w 631 sprawach na kwotę 1.667.089 zł, co stanowi wzrost łącznej kwoty kar grzywnien o 10% w porównaniu z 2015 r. W sprawach zakończonych w drodze postępowania mandatowego nałożono na sprawców kary grzywnien w 26 sprawach na kwotę 22.500 zł. Łącznie na sprawców nałożono kary grzywnien w 9.015 sprawach karnych skarbowych dotyczących nieprawidłowości w obszarze gier hazardowych na kwotę 1.689.589 zł, co stanowi wzrost kwoty kar grzywnien o 3,3% w stosunku do 2015 r.

Urzędy celne jako finansowe organy postępowania przygotowawczego w 2016 r. podejmowały czynności dochodzeniowo - śledcze nie tylko wobec osób, które urządziły i prowadziły nielegalne gry hazardowe i uczestniczyły w takich grach, ale także wobec tych, którzy przyczyniali się i umożliwiali prowadzenie nielegalnego procederu, np. poprzez udostępnianie pomieszczeń i lokali, obsługę serwisową itp. Od 1 marca 2017 r. zadania w tym obszarze przejęły urzędy celno-skarbowe.

Znaczny spadek liczby spraw karnych skarbowych wystąpił w obszarze gier na automatach i zakładów wzajemnych blisko o 55%, głównie dotyczy to obszaru gier na automatach. Natomiast, w zakresie loterii fantowych, gier bingo fantowe, loterii promocyjnych oraz loterii audiotekstowych nastąpił wzrost liczby spraw o 89%, co świadczy o relatywnie większej skali nieprawidłowości w tym obszarze. W zakresie działań podejmowanych przez Służbę Celną pozostawało również zwalczanie niedozwolonej reklamy i promocji gier hazardowych – liczba tych spraw w 2016 roku zmniejszyła się o 110, tj. o prawie 51,5% w stosunku do 2015 r. W pozostałych sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe prowadzone w urzędach celnych w 2016 r. nastąpił wzrost o 5 spraw, tj. o 8% w porównaniu do roku 2015.

5.6. Realizowane działania Służby Celnej w zakresie zwalczania przestępstw skarbowych przeciwko organizacji gier hazardowych

Największe ryzyko powstania nieprawidłowości, zidentyfikowano w dwóch obszarach:

- urządzenia gier na automatach do gier bez wykorzystania mediów elektronicznych (automaty tradycyjne),
- urządzenia gier hazardowych z wykorzystaniem mediów elektronicznych.

Urządzanie gier hazardowych bez zezwolenia na automatach

Zmniejszająca się w 2016 r., w wyniku wygaszania zezwoleń na urządzenie gier w salonach gier oraz w związku z wygaśnięciem w 2015 r. wszystkich zezwoleń na urządzenie gier w punktach gier na ANW, liczba użytkowanych legalnie automatów do gier spowodowała, że w wielu przypadkach urządzenia te po niewielkich przeróbkach są ponownie wprowadzane na rynek jako automaty do gier wykorzystywane w grach urządanych nielegalnie. W miejscach, w których dotychczas funkcjonowały punkty gier na ANW, urządzone były nielegalne gry na automatach. Urządzenia te były zatrzymywane przez Służbę Celną, a osoby, które uczyniły sobie z tego procederu źródło utrzymania były ścigane, jednakże orzekane przez sądy kary, niewspółmiernie niskie do dochodów osiągniętych z tego rodzaju nielegalnej działalności, nie wywoływały skutku prewencyjnego. Powodowało to u osób urządzających i prowadzących nielegalne gry przeświadczenie o niskim ryzyku tego rodzaju przestępczej działalności, co w konsekwencji prowadziło do zwiększenia liczby automatów, na których urządzone były gry bez zezwolenia, również w tych samych miejscach, w których zajęto już automaty do postępowań przygotowawczych.

Podczas działań kontrolnych ujawniane były osoby zaangażowane w urządzenie nielegalnych gier na automatach, a więc oprócz właściciela automatów także np. właściciel lokalu, dzierżawca miejsca usytuowania automatu itp. W wyniku działań organów Służby Celnej, w 2016 r. zostały trwale zlikwidowane 1.434 miejsca w których urządzano gry na automatach bez zezwolenia. Miejsca te zostały objęte przez Służbę Celną stałym monitoringiem w celu ograniczenia lub też uniemożliwienia wznowienia nielegalnej działalności w miejscach, w których uprzednio były zlokalizowane punkty gier na automatach. Powiadamiane były również właściwe instytucje i organy o stwierdzonych potencjalnych nieprawidłowościach – zgodnie z ich właściwością.

W ramach prowadzonych działań Służba Celną współpracowała z innymi organami, instytucjami oraz przedsiębiorcami, w tym:

- kontynuowała współpracę z Komendantem Głównym Policji w zakresie współdziałania w zakresie identyfikacji miejsc, w których jest prowadzona nielegalna działalność z naruszeniem przepisów ustawy o grach hazardowych;
- zawarła porozumienie z Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w sprawie współpracy organów nadzoru budowlanego i Służby Celnej w zakresie identyfikacji miejsc, w których działalność prowadzona jest z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.) i ustawy o grach hazardowych;
- opracowała i przekazała do Ministerstwa Sportu i Turystyki, informację dotyczącą obowiązujących przepisów regulujących zasady reklamy i promocji gier na automatach, zakładów wzajemnych oraz informowania o sponsorowaniu celem rozpowszechnienia jej wśród organizacji sportowych i organizatorów imprez sportowych w związku z organizowanymi na terytorium kraju europejskimi oraz międzynarodowymi imprezami sportowymi;
- nawiązała współpracę z Ministerstwem Zdrowia w sprawie uruchomienia, w ramach określonego programu Przeciwdziałania Uzależnieniom Behawioralnym celu operacyjnego Nr 2 *Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z użyciem substancji psychoaktywnych, uzależnieniom behawioralnym i innymi zachowaniami ryzykownymi* Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 kampanii informacyjno – edukacyjnej w obszarze urządzania nielegalnych gier hazardowych w sieci Internet oraz możliwości działań ukierunkowanych na prowadzenie badań naukowych dotyczących uczestnictwa społeczeństwa w grach hazardowych w sieci Internet, wyniki których umożliwiłyby określenie profilu typowego uczestnika gier hazardowych w sieci Internet, celem określenia skutecznych metod rozwiązywania problemów uzależnień od hazardu, a w konsekwencji ukierunkowanie właściwej dla tej grupy osób profilaktyki;
- wystąpiła do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o rozpowszechnienie informacji w podległych jednostkach administracji rządowej i samorządowej oraz zwrócenia szczególnej uwagi na kwestie związane z udostępnianiem, w ramach zawieranych umów, przez te jednostki lokali podmiotom prowadzącym działalność oraz konieczność zamieszczania w zawieranych umowach klauzuli o zakazie urządzania w wynajmowanych lokalach gier hazardowych;

- wystąpiła do Prezesa Polskiej Izby Paliw Płynnych oraz Prezesa Polskiej Organizacji Przemysłu i Handlu Naftowego, o wsparcie w walce z nielegalną przestępczością hazardową, poprzez podniesienie świadomości społecznej odnośnie zagrożeń związanych z naruszaniem regulacji ustawy o grach hazardowych i rozpowszechnienie wśród przedsiębiorców sektora paliwowego, informacji dotyczących obowiązujących przepisów w zakresie gier hazardowych.

Dodatkowo, zwalczanie urządzania gier na automatach bez zezwolenia/koncesji, realizowane było w 2016 r. poprzez:

- zoptymalizowanie zarządzania procesowego z jednoczesnym zarządzaniem ryzyk zidentyfikowanych w każdym elemencie procesu;
- ukierunkowanie kontroli na miejsca, które ze względu na ich usytuowanie dają możliwość osiągnięcia wysokich zysków z tytułu urządzania gier na automatach z naruszeniem przepisów ustawy o grach hazardowych, w tym miejsca wrażliwe ze względu na uzależnienia społeczne od hazardu;
- wykorzystanie elementów analizy kryminalnej na poszukiwanie powiązań pomiędzy informacjami w celu wykrycia sprawców bądź wskazania nowych kierunków działań ujawniających nieprawidłowości;
- współpracę z władzami samorządowymi, w ramach której w przypadkach ujawnień urządzania nielegalnych gier na automatach w miejscach oferujących alkohol, każdorazowo przesłanie informacji do właściwego organu wydającego zezwolenie o prowadzeniu w lokalu działalności bez wymaganego przepisami prawa zezwolenia na urządzanie gier hazardowych;
- informowanie organów podatkowych o czerpaniu korzyści przez zidentyfikowane podmioty z prowadzenia nielegalnej działalności w zakresie hazardu, w celu podjęcia ewentualnych kontroli podatkowych.

Służba Celna, a od 1 marca 2017 r. organy Krajowej Administracji Skarbowej będą jak dotychczas, eliminować nielegalne urządzanie gier na automatach, w tym poprzez kontynuację zintensyfikowanych działań kontrolnych, w szczególności koncentrując kontrole w miejscach, w których uprzednio już ujawniano nielegalne urządzanie gier. Miejsca nielegalnej działalności gier na automatach lokalizowane są w przestrzeni publicznej o dużym natężeniu ruchu (stacje paliw, punkty handlowe, gastronomiczne, targowiska, bazary, dworce,

tereny spółdzielni mieszkaniowych) z uwagi na możliwy do osiągnięcia zysk oraz w pobliżu placówek oświatowo-wychowawczych z uwagi na potencjalną możliwość uzależnienia od tego rodzaju działalności różnych grup społecznych (dzieci szkół podstawowych, młodzieży szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, policealnych oraz akademickich).

Urządzanie gier hazardowych bez zezwolenia w sieci Internet

Rozwój technologiczny umożliwiający wszechstronne wykorzystanie sieci Internet, dostępnej dla każdego i w każdym praktycznie miejscu, wywołuje także zmiany w strukturze gier hazardowych. Zmiany te, polegające na przenoszeniu do sieci i podejmowaniu działalności w zakresie urządzania gier hazardowych w sieci Internet były przedmiotem zainteresowania i działań Służby Celnej. Walka z nielegalnym hazardem w sieci, w tym ochrona przed jego wpływem nieletnich, jest przedmiotem szczególnej uwagi w podejmowanych przez Służbę Celną, a obecnie Krajową Administrację Skarbową, działaniach.

W zakresie gier urządzanych w sieci Internet, w szczególności położono nacisk na zwalczanie niedozwolonej reklamy i promocji gier hazardowych oraz informowania o sponsorowaniu tego rodzaju gier prowadzonych przez podmioty zagraniczne, w tym podmioty branży bukmacherskiej.

Jest to tym bardziej istotne, że legalnie prowadzące działalność podmioty, posiadające zezwolenia ministra właściwego do spraw finansów publicznych na urządzanie zakładów wzajemnych z wykorzystaniem sieci Internet, sygnalizują o występującej tzw. „szarej strefie” nielegalnie urządzanych gier z wykorzystaniem sieci Internet.

W przedmiotowym zakresie dwa specjalizujące się w przeciwdziałaniu nielegalnym grom hazardowym w sieci Internet ośrodki Służby Celnej (Izba Celna w Szczecinie i Izba Celna w Opolu) wykorzystywały posiadane uprawnienia do:

- zwalczania polskojęzycznej reklamy i promocji gier hazardowych oferowanych przez podmioty zagraniczne;
- ścigania osób czerpiących zyski z procederu pozyskiwania nowych klientów dla podmiotów zagranicznych, zwłaszcza branży bukmacherskiej;
- zapobiegania przestępstwom skarbowym poprzez współpracę z hostingodawcami w zakresie uniemożliwiania dostępu do treści o niedozwolonej tematyce hazardowej.

W ramach podejmowanych działań, nawiązano współpracę z kilkudziesięcioma hostingodawcami, co usprawniło komunikację oraz efektywność realizowanych zadań.

Jednocześnie, w związku z ochroną legalnych organizatorów gier hazardowych, posiadających wymagane zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gier hazardowych, Służba Celna prowadziła monitoring sieci Internet i identyfikowała strony internetowe, za pomocą których prowadzona była działalność naruszająca postanowienia ustawy o grach hazardowych. Tak dokonane ustalenia stanowiły podstawę do podejmowania opisanych działań w oparciu o regulacje ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz Kodeksu karnego skarbowego.

Podkreślić jednak należy, że ze względu na istniejące rozwiązania prawne, działania te są długotrwałe. Zarówno dążenie do wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy w postępowaniu karnym skarbowym, jak i procedura wezwań kierowanych do hostingodawców, wpływają na terminy zakończenia spraw. Jednakże, w dotychczasowej praktyce, jak wynika z przytoczonych danych dotyczących prowadzonych postępowań oraz liczby domen internetowych, do których uniemożliwiono dostęp, można odnotować wyniki, które wskazują na skuteczność Służby Celnej w zakresie zwalczania nielegalnego hazardu w Internecie.

Należy ponadto wskazać, że w związku z wejściem w życie z dniem 1 kwietnia 2017 r. ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzającej zmiany w zakresie obecnie funkcjonującego modelu rynku gier hazardowych, służące m.in. ograniczeniu występowania zjawiska tzw. „szarej strefy”, organy KAS uzyskały nowe narzędzia do zwalczania nielegalnego urządzania gier hazardowych w sieci Internet w postaci blokowania stron internetowych nielegalnych operatorów oraz blokowania płatności na rzecz nielegalnych operatorów.

5.7. Stosowanie sankcji administracyjnych za naruszenie przepisów ustawy o grach hazardowych

Kara pieniężna to sankcja finansowa za nieprzestrzeganie obowiązków określonych w ustawie o grach hazardowych i wymierzana jest na podstawie art. 89 wspomnianej ustawy. Kara pieniężna mogła zostać nałożona zarówno na urządzającego gry hazardowe bez koncesji lub zezwolenia, bez dokonania zgłoszenia, lub bez wymaganej rejestracji automatu lub

urządzenia do gry, zarządzającego gry na automatach poza kasynem gry, jak i uczestnika w grze hazardowej zarządzanej bez koncesji lub zezwolenia.

W wyniku prowadzonych postępowań w przedmiocie naruszenia ustawy o grach hazardowych i w związku z tym wymierzenia kar pieniężnych, jako konsekwencji prowadzonych przez Służbę Celną kontroli, odnotowano następującą liczbę prowadzonych postępowań w tym zakresie, wydanych decyzji oraz kwot wymierzonych kar pieniężnych:

1) na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy o grach hazardowych

- liczba postępowań dot. wymierzenia kary pieniężnej prowadzonych w I instancji – 43,
- liczba postępowań dot. wymierzenia kary pieniężnej prowadzonych w II instancji – 375,
- liczba decyzji dot. wymierzenia kary pieniężnej wydanych w I instancji – 2,
- liczba decyzji dot. wymierzenia kary pieniężnej wydanych w II instancji – 3,
- kwota wymierzonych kar pieniężnych w decyzjach I instancji – 14 tys. zł,
- kwota utrzymanych w mocy kar pieniężnych w decyzjach II instancji – 2 312 tys. zł.

2) na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy o grach hazardowych

- liczba postępowań dot. wymierzenia kary pieniężnej prowadzonych w I instancji – 20 576,
- liczba postępowań dot. wymierzenia kary pieniężnej prowadzonych w II instancji – 18 818,
- liczba decyzji dot. wymierzenia kary pieniężnej wydanych w I instancji – 12 390,
- liczba decyzji dot. wymierzenia kary pieniężnej wydanych w II instancji – 8 678,
- kwota wymierzonych kar pieniężnych w decyzjach I instancji – 295 848 tys. zł,
- kwota utrzymanych w mocy kar pieniężnych w decyzjach II instancji – 186 600 tys. zł.

Jak wynika z powyższego, prowadzone przez organy Służby Celnej liczne działania kontrolne w obszarze rynku gier hazardowych znajdowały odzwierciedlenie również w prowadzonych przez te organy postępowaniach związanych z zastosowaniem sankcji administracyjnej w postaci wymierzenia kar pieniężnych za nieprzestrzeganie przez podmioty obowiązków określonych w ustawie o grach hazardowych.

6. NAJISTOTNIEJSZE ORZECZNICTWO Z ZAKRESU GIER HAZARDOWYCH

Wyrokiem z dnia 21 października 2015 r. (sygn. akt P 32/12), Trybunał Konstytucyjny potwierdził konstytucyjność stosowania kar pieniężnych przewidzianych przez ustawę o grach hazardowych i ich niezależny charakter od kar określonych w Kodeksie karnym skarbowym. Stanowisko TK zaprezentowane we wspomnianym wyroku ugruntowało argumentację w orzecznictwie sądów administracyjnych, dotyczącą kar pieniężnych, a potwierdziła ją dodatkowo uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego podjęta 16 maja 2016 r. (sygn. akt II GPS 1/16), w której podkreślono prawidłowość wymierzania kary pieniężnej, za naruszenie przepisów ustawy o grach hazardowych. Zgodnie z oceną siedmiu sędziów NSA art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 612, z późn. zm.) nie jest przepisem technicznym w rozumieniu art. 1 pkt 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE. L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.), którego projekt powinien być przekazany Komisji Europejskiej zgodnie z art. 8 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy i może stanowić podstawę wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie przepisów ustawy o grach hazardowych, a dla rekonstrukcji znamion deliktu administracyjnego, o którym mowa w tym przepisie oraz jego stosowalności w sprawach o nałożenie kary pieniężnej, nie ma znaczenia brak notyfikacji oraz techniczny - w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE - charakter art. 14 ust. 1 tej ustawy. Dodatkowo, urządzający gry na automatach poza kasynem gry, bez względu na to, czy legitymuje się koncesją lub zezwoleniem - od 14 lipca 2011 r., także zgłoszeniem lub wymaganą rejestracją automatu lub urządzenia do gry - podlega karze pieniężnej, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Dodatkowo, na uwagę zasługuje wyrok wydany 13 października 2016 r. przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie nr C-303/15, dotyczący art. 6 ustawy o grach hazardowych, który stanowi, że działalność w zakresie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości oraz gier na automatach może być prowadzona jedynie na podstawie udzielonej koncesji na prowadzenie kasyna gry.

W wyroku TSUE stwierdził, że „Artykuł 1 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego

w brzmieniu zmienionym na mocy dyrektywy 98/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 lipca 1998 r. należy interpretować w ten sposób, że przepis krajowy, taki jak ten będący przedmiotem postępowania głównego, nie wchodzi w zakres pojęcia „przepisów technicznych” w rozumieniu tej dyrektywy, podlegających obowiązkowi zgłoszenia na podstawie art. 8 ust. 1 tej samej dyrektywy, którego naruszenie jest poddane sankcji w postaci braku możliwości stosowania takiego przepisu.”.

Rozstrzygnięcie TSUE powinno znaleźć odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów powszechnych w kontekście stosowania art. 107 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – *Kodeks karny skarbowy* w przypadku naruszeń przepisów ustawy o grach hazardowych, tj. urządzania wbrew przepisom ustawy lub warunkom koncesji lub zezwolenia gier losowych, gier na automatach lub zakładów wzajemnych.